

Cirkulärnr: 1999:23
Diariernr: 1999/0257
Handläggare: Sven Hammarstedt
Ingegärd Hilborn
Sektion/Enhet: Sektionen för Energi, Skydd och Säkerhet
Kommunalrättssektionen
Datum: 1999-02-01
Mottagare: Kommunstyrelsen
Tekniska nämnden
Räddningsnämnden
Kommunledningskontoren
Rubrik: Automatiska brandlarm - avgift vid felaktiga larm

*Sektionen för Energi, Skydd och Säkerhet
Sven Hammarstedt
Kommunalrättssektionen
Ingegärd Hilborn*

1999-02-01

Kommunstyrelsen
Tekniska nämnden
Räddningsnämnden
Kommunledningskontoren

Automatiska brandlarm - avgift vid felaktiga larm

Automatiska larmanläggningar installeras av flera skäl. Det kan vara ett krav från byggnadsnämnden i samband med ny- eller tillbyggnad eller ett krav från räddningstjänsten vid brandsyn. Automatlarmet kan också utgöra ett villkor från försäkringsbolaget. Det förekommer också att ägare till anläggningar på eget initiativ installerar automatlarm.

Syftet med automatiska brandlarm är

- snabb upptäckt av brand
- snabb och direkt alarmering till räddningstjänsten
- varna berörda och initiera utrymning
- direkt identifiering av brandutsatta utrymmen och underlätta orientering i byggnad.

Till de flesta kommunala räddningstjänster är anslutna ett stort antal automatiska brandlarm. Oftast reglerar kommunen villkoren för automatlarmet i ett avtal med innehavaren av anläggningen. I avtalen skrivs in vissa tekniska krav på anläggningen. Vidare regleras innehavarens rätt att ansluta anläggningen till kommunens mottagningscentral. I avtalen ställs också krav på skötsel, fortlöpande underhåll och revisionsbesiktningar.

De automatiska brandlarmen har emellertid orsakat alltför många felaktiga larm. Endast 3 - 4 % av samtliga larm från automatiska larmanläggningar påkallas av brand eller brandtillbud. Som ett led i att förmå innehavaren att underhålla och sköta sitt automatiska brandlarm för att reducera antalet fel-

aktiga larm har många kommuner ålagt innehavaren att ersätta de kostnader som felaktigt larm orsakar kommunen.

Frågan om möjligheten för räddningstjänsten att ta betalt för kostnader i anledning av felaktiga larm har aktualiserats på senare tid. Som framgår ovan beror oftast de felaktiga larmen på brister i service och fortlöpande underhåll av anläggningen. Utryckning till automatisk larmanläggning betraktas oftast som en räddningsinsats enligt räddningstjänstlagen för vilken man inte kan ta betalt. När räddningsledaren vid framkomsten till anläggningen konstaterar att utryckningen orsakats av felaktigt larm är räddningsinsatsen att betrakta som avslutad. Åtgärderna som räddningstjänsten därefter vidtar består i återställning och kontroll av automatlarmet för att återställa anläggningens funktion.

För åtgärder efter en räddningsinsats svarar enligt räddningstjänstlagen ägaren eller innehavaren av byggnaden eller anläggningen. Vi gör dock bedömningen att räddningstjänsten har möjlighet att åta sig uppgifterna eftersom återställning och kontroll av automatlarm får anses ha en naturlig anknytning till de uppgifter som åligger räddningstjänsten enligt räddningstjänstlagen. Den tekniska service som det innebär att återställa och kontrollera ett automatlarm efter ett felaktigt larm kan kommunalrättsligt ses som en "plus-tjänst" som räddningstjänsten utför. För sådana frivilliga uppgifter kan man ta ut avgifter motsvarande självkostnaden.

För att räddningstjänsten skall kunna utföra åtgärderna på anläggningsinnehavarens bekostnad erfordras en överenskommelse med innehavaren. En sådan överenskommelse kan förslagsvis utformas enligt följande:

"Om en utryckning sker till en automatisk larmanläggning och larmet förorsakats av felaktigheter i anläggningen, felaktig hantering eller bristande underhåll är innehavaren av anläggningen skyldig att till kommunen utge ersättning för de åtgärder som räddningstjänsten efter egen bedömning vidtar för återställande av anläggningens funktion."

I ersättningen kan ingå kostnader för bl.a. kontroll och återställning av anläggningen samt eventuella kontakter mellan räddningstjänsten och innehavaren för att förhindra nya felaktiga larm.

Ersättningen fastställs i kommunens bestämmelser om avgifter inom räddningstjänstförvaltningen.

Vi har samrått med Räddningsverket i detta ärende.

Frågor i anledning av detta cirkulär besvaras av Ingegärd Hilborn, Kommunrättssektionen, tel 08-772 44 84, och Sven Hammarstedt, Sektionen för Energi, Skydd och Säkerhet, tel 08-772 41 92.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Sektionen för Energi, Skydd och Säkerhet

Carl Mattsson

